

Praktiska vårdverktyg mot alkoholproblem

behandling av alkoholproblem

Verktyg för psykosocial behandling vid missbruk eller beroende av alkohol
320 sidor.

Författare: Anette Søgaard Nielsen.
(Översättning: Eva Björkander Mannheimer.)

Förlag: Gothia Förlag AB; 2009. ISBN 978-91-7205-659-6.

»Medan man på 1950-, 60- och 70-talen bjöd sina gäster på kaffe och kaka, bjuder man i dag sina gäster på mat och vin.« Så skriver Anette Søgaard Nielsen, ph.d, inledningsvis i sin danska bok »Behandling av alkoholproblem. Verktøy for psykosocial behandling vid missbruk eller beroende av alkohol«. Hon skriver vidare att hos unga används alkohol för att »framhäva den ungdomskultur man tillhör och markera avstånd till det förnuftiga och rationella vuxenlivet«. Att sätta in alkoholen i sitt historiska, kulturella och sociala sammanhang är en bra början på en bok om alkoholproblem.

Det framhålls att skriften är en fackbok som vänder sig till alkoholbehandlare. Den vill lyfta fram goda resultat från behandlingsmetoder som har stöd i internationell forskning. Fokus ligger på motiverande samtalsmetodik, kognitiv teori och den psykosociala behandlingens olika komponenter. Boken, som översatts till svenska, har sakgranskats och anpassats till svenska förhållanden av fil.dr Ulf Malmström.

Bokens olika kapitel tar upp flertalet aspekter på alkoholbehandling på ett informativt och systematiskt sätt. Hur målinriktat motivationsarbete kan gå till beskrivs initierat i ett kapitel. Här, liksom i flera andra avsnitt, tar författaren hjälp av fiktiva fall för att handleda läsaren. De fiktiva fallen kompletterar texterna på ett bra sätt.

Olika väldokumenterade effektiva behandlingsmetoder går igenom, och den processinriktade förändringsarbetet beskrivs. En kartläggning av alkoholvanor och aspekter relaterade till dessa är en grundförutsättning för själva behandlingen. Hur detta kan ske i prakti-

Foto: Colourbox

Förr bjöd man gästerna på kaffe och kaka, i dag bjuder man på mat och vin, skriver Anette Søgaard Nielsen i sin bok »Behandling av alkoholproblem. Verktøy for psykosocial behandling vid missbruk eller beroende av alkohol«.

ken, med struktur och empati samt med personlig feedback till patienten, framställs pedagogiskt.

I bokens längsta kapitel rörande individuell psykosocial behandling redogör författaren inträngande för femton olika behandlingskomponenter, sådana som kan användas inom ramen för en individuell behandlingsprocess utifrån den kognitiva beteendeterapeutiska modellen.

Ett viktigt avsnitt tar upp åtgärder som teambaserad behandling och behandlarrotation, för att förebygga utbrändhet hos behandlarna.

Det finns ett par saker som tyvärr drar ned omdömet om den till svenska översatta boken. På ett ställe till exempel anges en tre gånger så hög dagsdos av akamprosot som i Fass-texten. Det uppges också att klordiazepoxid är det preparat som rekommenderas vid alkoholabstinens. Detta gäller kanske i Danmark, men klordiazepoxid (eller Librium) avregistrerades i Sverige 1995. I vårt land finns dock preparatet att tillgå på licens under namnet Klopoxid. En svensk medicinsk expert i beroendefrågor skulle sannolikt ha klarlagt detta.

Det anges att boken är anpassad till svenska förhållanden. Vissa siffror, som genomsnittlig alkoholkonsumtion för

personer över 15 år, andel alkoholmissbrukare och andel alkoholberoende personer är i boken uppgivna enbart för svenskar. Har man vid översättningen tagit bort de danska siffrorna? Det står också att man i Sverige med stöd av socialtjänstlagen kan få individuellt behovsprövat bistånd i form av behandling. Som läsare undrar man hur det är med eventuellt bistånd i Danmark? Problemet är också att man ibland inte riktigt vet vad som i texterna har anpassats till svenska förhållanden.

Kunde man inte ha behållit bokens text intakt vid översättning till svenska och eventuellt kompletterat med ett kapitel där man jämförde med svenska förhållanden? Ett annat och kanske bättre alternativ vore att i nästa svenska upplaga koncentrera bokens texter till det som rör den psykosociala behandlingen och ta bort de texter som fordrar jämförelser mellan Sverige och Danmark.

För behandlare på institutioner och mottagningar för missbruks- och beroendevård innehåller boken kunskapsmättade praktiskt användbara verktyg rörande främst psykosocial behandling.

Jan Halldin
leg läkare, med dr
jan.halldin@gmail.com